

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์มีผลต่อการดำรงอยู่ขององค์กรธุรกิจ นักวิชาการและนักธุรกิจจากหลายภาคส่วนของโลก ต่างพยายามที่จะแสวงหาแนวทางในการดำเนินธุรกิจเพื่อให้เกิดความยั่งยืน ธุรกิจส่วนใหญ่ในประเทศไทยได้รับอิทธิพลจากการดำเนินธุรกิจแบบส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผู้ถือหุ้นของบริษัทในระยะสั้นเท่านั้น ซึ่งเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ธุรกิจจำนวนมากทยอยล้มละลายไปหลังจากวิกฤติเศรษฐกิจของภูมิภาคเอเชียในปี พ.ศ. 2540 ในปี พ.ศ. 2542 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้พระราชทานบทความเรื่อง “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาประเทศไทยอย่างยั่งยืน อย่างไรก็ตามองค์ความรู้เกี่ยวกับการนำเอาปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในภาคธุรกิจในช่วงเวลานั้นยังมีน้อยมาก ไม่เหมือนกับภาคเกษตรกรรมที่ทฤษฎีใหม่ได้รับการยอมรับและนำไปปฏิบัติได้อย่างแพร่หลาย คำถามหลักที่เกิดขึ้นในใจคนคือ จะนำเอาปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานธุรกิจเพื่อก่อให้เกิดความสำเร็จอย่างยั่งยืนที่เป็นรูปธรรมได้อย่างไร

ธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมหรือ SMEs (Small and Medium Enterprises) เป็นอีกธุรกิจที่ต้องพบกับภาวะวิกฤตที่กล่าวมาแล้วข้างต้น วิสาหกิจ หรือ Enterprise หมายถึง สถานประกอบการ (establishment) หรือกลุ่มสถานประกอบการที่ดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ตั้งแต่หนึ่งประเภทขึ้นไป ในสถานที่แห่งใดแห่งหนึ่ง หรือหลายแห่ง โดยที่การจัดรูปองค์กรและการทำบันทึกหลักฐานการปฏิบัติงาน ซึ่งก็คือ การทำบัญชีและงบดุลของธุรกิจไม่สามารถแยกรายละเอียดแต่ละสถานประกอบการได้ ด้วยเหตุดังนี้วิสาหกิจจึงกว้างกว่าสถานประกอบการเพราะอาจหมายถึงสถานประกอบการหนึ่งแห่งหรือกลุ่มสถานประกอบการหลาย ๆ แห่งรวมกันก็ได้ วิกฤตเศรษฐกิจ ปี

พ.ศ.2540 ส่งผลกระทบอย่างกว้างขวางต่อธุรกิจ โดยเฉพาะผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทั้งภาคการผลิต ภาคการค้า ภาคการบริการ และภาคธุรกิจเกษตร กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ตระหนักถึงบทบาทสำคัญของ SMEs ต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย ได้เสนอโครงการจัดตั้งสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อรัฐบาล เพื่อเป็นเครื่องมือฟื้นฟูเศรษฐกิจของชาติ โดยมีเป้าหมายระยะสั้น คือ การช่วยกอบกู้และเสริมศักยภาพ SMEs ซึ่งเป็นฐานหรือรากฐานของระบบเศรษฐกิจไทย กับมีเป้าหมายระยะยาว คือ การสร้างผู้ประกอบการ SMEs รายใหม่ ที่เข้มแข็ง และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจที่ประกอบการอยู่แล้ว เพื่อให้เศรษฐกิจ พื้นตัวอย่างยั่งยืน

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานนั้น ประชาชนทุกสาขาอาชีพรวมถึงนักธุรกิจสามารถที่จะนำเอาปรัชญานี้มาใช้ในการดำรงตน ดำรงชีวิต เพื่อตอบรับต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ได้เป็นอย่างดี เพื่อให้มีชีวิตและสังคมรอบข้างที่มีความสมดุลและยั่งยืนนั่นเอง เศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) เป็นปรัชญาหรือแนวปฏิบัติหรือแนวทางการดำเนินชีวิต และวิถีปฏิบัติที่สามารถอุ้มชูตัวเองได้ ให้มีความพอเพียงกับตัวเอง (Self Sufficiency) ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอด ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤติทางเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 (สุเมธ ตันติเวชกุล, 2541) เพื่อให้ประชาชนคนไทยก้าวทันต่อโลกในยุคโลกาภิวัตน์ ถ้าใช้ความพอเพียงเป็นหลักคิดและหลักปฏิบัติก็จะสามารถอยู่ได้อย่างรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ สามารถปรับตัวและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงได้ (ปริญญ์ พินุลตราวุฑ, 2549) ซึ่งแนวคิดนี้ทรงพระราชทานแก่นิสิตในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ.2517 (อภิชัย พันธุเสน, 2549) และเมื่อภายหลังได้เน้นย้ำแนวทางการแก้ไขปัญหามาเพื่อให้สังคมไทยสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ และการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ของสังคม และต่อมาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาตินำแนวคิดนี้ไปเผยแพร่ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประชาชนทั่วไป ซึ่งในเวลาต่อมาได้มีผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ นักบริหารในสาขาต่าง ๆ นำคำนี้ไปใช้ในหลาย ๆ คำอย่างหลากหลาย เช่น เศรษฐกิจพอเพียง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2548) ระบบเศรษฐกิจที่พึ่งตนเองได้และเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง (สุเมธ ตันติเวชกุล, 2550) เศรษฐศาสตร์แนวพุทธหรือพุทธเศรษฐศาสตร์ (พระธรรมปิฎก, 2539) เศรษฐศาสตร์พอเพียง (อภิชัย พันธุเสน, 2549) เศรษฐกิจพื้นฐาน เศรษฐกิจสมดุล เศรษฐกิจบูรณาการ เศรษฐกิจศีลธรรม เศรษฐกิจ

ทางสายกลางและเศรษฐกิจแบบมีขั้วมาปฏิบัติ (ประเวศ วะสี, 2544) ในการวิจัยครั้งนี้ใช้คำว่า “เศรษฐกิจพอเพียง” แทนคำเหล่านั้น

บริษัท วีแอนด์วี คอนสตรัคชั่น เอ็นจิเนียริง ซิซเท็ม จำกัด เป็นบริษัทหนึ่งที่ทำธุรกิจ SMEs เกี่ยวกับกิจการรับเหมาก่อสร้างอาคาร อาคารพาณิชย์ อาคารที่พักอาศัย สถานที่ทำการ ถนน สะพาน เขื่อน อุโมงค์และงานก่อสร้างอย่างอื่นทุกชนิด รวมทั้งรับงานโยธาทุกประเภท ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน พ.ศ. 2547 โดยมีนายวัชร บุดรแก้ว เป็นกรรมการของบริษัท สำนักงานตั้งอยู่เลขที่ 37/742 หมู่ที่ 4 ตำบลคลองสาม อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี จากรายงานผลการดำเนินงานประจำปี พ.ศ. 2558 ของบริษัทวีแอนด์วี คอนสตรัคชั่น เอ็นจิเนียริง ซิซเท็ม จำกัด บริษัทพบปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ เป็นต้นว่า การบริหารบุคคล ประสบปัญหาการขาดแคลนบุคลากร การบริหารเงินค่าใช้จ่ายประจำในการดำเนินกิจการเพิ่มมากขึ้น การบริหารวัสดุอุปกรณ์พบว่ามีการใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างฟุ่มเฟือย ไม่ประหยัดและการบริหารจัดการทั่วไปมีปัญหาเกี่ยวกับการจ้างงานไม่ต่อเนื่อง ซึ่งบริษัทต้องแบกรับภาระเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายประจำในการดำเนินกิจการเพิ่มมากขึ้น จากวิกฤติเศรษฐกิจทำให้บริษัทขาดเงินทุนในการดำเนินกิจการและเกิดภาวะหนี้สินตามมา (บริษัท วีแอนด์วี คอนสตรัคชั่น เอ็นจิเนียริง ซิซเท็ม จำกัด, 2558)

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาการบริหารจัดการของบริษัทวีแอนด์วี คอนสตรัคชั่น เอ็นจิเนียริง ซิซเท็ม จำกัด และศึกษาแนวทางการบริหารจัดการของ บริษัท วี แอนด์ วี คอนสตรัคชั่น เอ็นจิเนียริง ซิซเท็ม จำกัด ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อได้แนวทางการบริหารจัดการของบริษัท วี แอนด์วี คอนสตรัคชั่น เอ็นจิเนียริง ซิซเท็ม จำกัด ให้มีการพัฒนายั่งยืนและยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาการบริหารจัดการของ บริษัท วี แอนด์ วี คอนสตรัคชั่น เอ็นจิเนียริง ซิซเท็ม จำกัด
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการของ บริษัท วี แอนด์ วี คอนสตรัคชั่น เอ็นจิเนียริง ซิซเท็ม จำกัด ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ได้ข้อมูลสภาพปัจจุบันปัญหาการบริหารจัดการของ บริษัท วี แอนด์ วี คอนสตรัคชั่น เอ็นจิเนียริง ซิซเท็ม จำกัด
2. ได้แนวทางการบริหารจัดการของ บริษัท วี แอนด์ วี คอนสตรัคชั่น เอ็นจิเนียริง ซิซเท็ม จำกัด ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้รับไปพัฒนาการบริหารจัดการของ บริษัท วี แอนด์ วี คอนสตรัคชั่น เอ็นจิเนียริง ซิซเท็ม จำกัด ให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตพื้นที่วิจัย

ดำเนินการวิจัยในบริษัท วี แอนด์ วี คอนสตรัคชั่น เอ็นจิเนียริง ซิซเท็ม จำกัด ตั้งอยู่เลขที่ 37/742 หมู่ที่ 4 ตำบลคลองสาม อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี 12120

ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้ประกอบการ จำนวน 10 คน พนักงาน จำนวน 30 คน โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง

ขอบเขตด้านเนื้อหา

กรอบกลุ่มหลักการบริหารจัดการทรัพยากร ได้แก่ 4 M คือ 1) การบริหารคน (Man) 2) การบริหารเงิน (Money) 3) การบริหารวัสดุอุปกรณ์ (Material) 4) การจัดการ (Management) โดยการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5 เรื่อง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล ความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี โดยตั้งอยู่บนเงื่อนไขความรู้และเงื่อนไขคุณธรรม

ขอบเขตด้านเวลา

งานวิจัยนี้ดำเนินการในช่วงปี พ.ศ. 2559 – พ.ศ. 2560

นิยามศัพท์เฉพาะ

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ปรัชญาซึ่งแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติของประชาชนในทุกกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน ถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศ ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง มีความพอเพียง หมายถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผลและการมีระบบภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว การตัดสินใจและการดำเนินการในด้านต่าง ๆ นั้น ต้องถูกกำกับด้วยเงื่อนไขความรู้และคุณธรรมเพื่อไปสู่การพัฒนาที่สมดุล มั่นคงและยั่งยืน บนพื้นฐานขององค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม

การบริหารจัดการทรัพยากร หมายถึง การบริหารจัดการทรัพยากรของนิติบุคคลขนาดเล็ก ซึ่งครอบคลุมหลักการบริหารจัดการทรัพยากร ได้แก่ 4 M คือ 1.การบริหารคน (Man) 2.การบริหารเงิน(Money) 3.การบริหารวัสดุอุปกรณ์(Material) 4.การจัดการ(Management) โดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5 ด้าน คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล ความมีภูมิคุ้มกัน โดยตั้งอยู่บนเงื่อนไขความรู้และเงื่อนไขคุณธรรม

บริษัท วี แอนด์ วี คอนสตรัคชั่น เอ็นจิเนียริง ซิซเท็ม จำกัด หมายถึง บริษัทที่จดทะเบียนจัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของบริษัทเกี่ยวกับงานรับเหมาก่อสร้างอาคาร อาคารพาณิชย์ อาคารที่พักอาศัย สถานที่ทำการ ถนน สะพาน เขื่อน อุโมงค์และงานก่อสร้างอย่างอื่นทุกชนิด รวมทั้งรับงานโยธาทุกประเภท ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน 2547 โดยมีนายวัชร นุตรแก้ว เป็นกรรมการผู้จัดการของบริษัท สำนักงานตั้งอยู่เลขที่ 37/742 หมู่ที่ 4 ตำบลคลองสาม อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี 12120

ผู้ประกอบการหมายถึงผู้จัดการขององค์กรหรือหน่วยงานที่บริษัท วี แอนด์ วี คอนสตรัคชั่น เอ็นจิเนียริง ซิซเท็ม จำกัดดำเนินธุรกิจร่วมกัน

พนักงานหมายถึงบุคลากรของบริษัทบริษัท วี แอนด์ วี คอนสตรัคชั่น เอ็นจิเนียริง ซิซเท็ม จำกัดประกอบด้วยผู้บริหารและบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ คือ ฝ่ายบริหารบุคคล ฝ่ายบริหารงบประมาณ และฝ่ายบริหารทั่วไป